

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2023/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı Denetim, Raporlama ve Meslek Hukuku 12 Haziran 2023 Pazartesi – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!** [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
[2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Sorular

Soru 1- 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında;

- a) Oda Disiplin Kurullarının oluşumunu ve görevlerini belirtiniz **(10 Puan)**,
b) Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler (meslek mensupları) için getirilen "Yasaklar" konusunu açıklayınız **(15 Puan)**.

Soru 2- 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve bu Kanun'a ilişkin Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik (Tedbirler Yönetmeliği) kapsamında;

- a) Meslek mensuplarının yükümlülükleri arasında sayılıp sayılmadıklarını, 2015/1 sayılı TÜRMOB Genelgesi açıklamalarını da dikkate alarak belirtiniz; meslek mensuplarının yükümlü sayılmaları halinde uymaları gereken yükümlülükleri başlıklar halinde sıralayınız **(10 puan)**,
b) "Şüpheli İşlem Bildirimi" yükümlülüğünü açıklayınız **(15 puan)**.

Soru 3- Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında;

- a) "Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Konuları" nı açıklayınız **(10 Puan)**,
b) Meslek mensuplarının "İş Kabulü" konusunu açıklayınız **(10 Puan)**,
c) Meslek mensuplarının "Bildirim Mecburiyeti" konusunu açıklayınız **(5 Puan)**.

Soru 4- Aşağıdaki konuları ilgili oldukları mevzuat kapsamında açıklayınız;

- a) Tasdik Talebi (Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik) **(10 Puan)**,
b) Sürekli mesleki eğitim programlarına katılım, katılmama halinde yaptırım, eğitim süreleri (Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitimi Yönetmeliği) **(10 Puan)**,
c) Etik Kurulunun Teşekkülü, Toplantısı (Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin Mesleki Faaliyetlerinde Uyacakları Etik İlkeler Hakkında Yönetmelik) **(5 Puan)**

2023/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Denetim, Raporlama ve Meslek Hukuku
12 Haziran 2023 Pazartesi – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

Cevaplar

Soru 1- 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında;

a) Oda Disiplin Kurullarının oluşumunu ve görevlerini belirtiniz (10 Puan).

Cevap

a) Oda Disiplin Kurullarının oluşumu 3568 sayılı Kanun'un 25 inci maddesinde belirtilmiştir. Buna göre Oda Disiplin Kurulu, üye sayısı 50'ye kadar olan odalarda 3, üye sayısı 50'den fazla olan odalarda ise 5 üyeden oluşur. Ayrıca, Disiplin Kurulu üyesi 3 olan odalarda 1 yedek üye, 5 olan odalarda ise 3 yedek üye seçilir. Disiplin Kurulu üyeleri, kayıtlı olduğu meslek odasında en az 3 yıl kıdemli olup serbest veya bir işyerine bağlı olarak fiilen mesleki faaliyette bulunanlar arasından 3 yıl için seçilir. Üye sayısı yüzden az olan odalarda 3 yıllık süre şartı aranmaz. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Üyelerin ayrılmaları halinde yerlerine en çok oy alan yedek üyeler getirilir. Disiplin Kurulu en az 3 kişinin hazır bulunmasıyla toplanır. Kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Başkanın bulunmadığı zamanlarda meslekte en kıdemli üye Kurula başkanlık eder. Oda Disiplin Kurulunun kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) Disiplin Kuruluna itiraz edilebilir. Oda Disiplin Kurulunun görevleri Kanun'un 26 ncı maddesinde belirtilmiştir. Buna göre Oda Disiplin Kurulunun görevleri, Oda Yönetim Kurulunun disiplin soruşturması açılması kararı üzerine üyeler hakkında disiplin soruşturması yaparak disiplinle ilgili kararları ve cezaları vermek ve Kanunla verilen diğer yetkileri kullanmaktır.

b) Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler (meslek mensupları) için getirilen "Yasaklar" konusunu açıklayınız (15 Puan)

Cevap

b) Meslek mensuplarına getirilen "Yasaklar" konusu, 3568 sayılı Kanun'un 45 inci maddesinde hükme bağlanmıştır. Serbest muhasebeci mali müşavirler bu unvanlarla, yeminli mali müşavirler ise bu unvan ve tasdik yetkisiyle; Kanun'un 2 nci maddesinde yazılı mesleğin konusuna giren işlerin yürütülmesi amacıyla gerçek ve tüzelkişilere tabi ve onların işyerlerine bağlı olarak hizmet akdi ile çalışamazlar. Meslek mensupları yine aynı unvan ve yetkilerle ticari faaliyette bulunamazlar, meslekle ve meslek onuru ile bağdaşmayan işlerle uğraşamazlar. İlim ve hayır kurumlarında, kamu iktisadi kuruluşlarına ait birimlerde ve ortaklıklarda, Tasarruf mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) yönetimindeki kurumlarda yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, denetçiliği görevleri ile bilirkişilik ve tasfiye memurluğu meslekle bağdaşmayan işler sayılmaz. Yeminli mali müşavirler, boşanmış dahi olsalar eşi, usul ve furuundan biri ve 3 üncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımlarının veya bunların ortak oldukları firmaların işlerine bakamazlar. Aynı yakınlıkta akraba oldukları serbest muhasebeci mali müşavirlerin baktığı

işleri tasdik edemezler. Birden çok meslek mensubu çalışmalarını, serbest muhasebeci mali müşavirlik veya yeminli mali müşavirlik ortaklık bürosu veya şirket şeklinde birleştirebilirler. Bu bürolarda yapılan faaliyetler ticari faaliyet sayılmaz. Şirket şeklinde çalışılması halinde, yapılan işlerden doğacak cezai sorumluluk işi yapan meslek mensubuna aittir. Meslek mensupları, iş elde etmek için reklam sayılabilecek faaliyetlerde bulunamazlar. Tabela veya basılı kağıtlarında ruhsatname ile belirlenen mesleki unvanları dışında başka sıfat kullanamazlar. 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre ana gayrimenkulün mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde kat maliklerinin izni ve benzeri şartlar aranmaksızın serbest muhasebeci mali müşavirlik veya yeminli mali müşavirlik faaliyetlerinde bulunulabilir. Bu konuda, yönetim planındaki aksine hükümler uygulanmaz.

Soru 2: 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve bu Kanun'a ilişkin Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik kapsamında;

a) Meslek mensuplarının yükümlüler arasında sayılıp sayılmadıklarını, 2015/1 sayılı TÜRMOB Genelgesi açıklamalarını da dikkate alarak belirtiniz; meslek mensuplarının yükümlü sayılmaları halinde uymaları gereken yükümlülükleri başlıklar halinde sıralayınız **(10 puan)**,

Cevap

a) 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'un 2/d maddesinde "yükümlü" olanlar belirtilmiş ve diğer alanlarda faaliyet gösteren yükümlülerin Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği, bu belirleme için de bir yönetmelik çıkarılacağı 27 nci maddede hükme bağlanmıştır. Bu kapsamda çıkarılan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin (Tedbirler Yönetmeliği) 4/t maddesinde, "bir işverene bağlı olmaksızın çalışan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yemin mali müşavirler" yükümlü olarak belirtilmiştir. Ayrıca, aynı maddenin u bendinde "finansal piyasalarda denetim yapmakla yetkili bağımsız denetim kuruluşları" da yükümlü olarak belirtilmiştir. TÜRMOB tarafından bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin t ve u bentlerinin iptali istemiyle dava açılmış, dava süreci sonunda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 2015/330 sayılı kararı ile bir işverene bağlı olmaksızın çalışan meslek mensuplarının ve bağımsız denetim kuruluşlarının tam yükümlü oldukları kesinlik kazanmıştır. Bu husus, 2015/1 sayılı TÜRMOB Genelgesi ile de açıklanarak SMMM ve YMM odası başkanlıklarına duyurulmuştur. Bu kapsamda meslek mensuplarının yükümlülükleri;

- Müşterinin tanınması amacıyla kimlik tespiti,
- Şüpheli işlem bildirimini,
- Şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğunun açıklanmaması,
- Bilgi ve belge verme,
- Muhafaza ve ibraz, başlıkları altında sıralanabilir.

b) "Şüpheli İşlem Bildirimi" yükümlülüğünü açıklayınız **(15 puan)**.

Şüpheli işlem bildirimini yükümlülüğü 5549 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme uyarınca, yükümlülerin işlemlerine konu malvarlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi veya şüphe bulunması

halinde, bu işlemlerin yükümlülerce Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) Başkanlığına bildirilmesi zorunludur. Yükümlüler şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğunu, yükümlülük denetimi ile görevlendirilen denetim elemanları ile yargılama sırasında mahkemeler dışında, işleme taraf olanlar dahil hiç kimseye açıklayamazlar. Bu açıklamama yükümlülüğünü ihlal edenlere, Kanun'un 14 üncü maddesi hükmü uyarınca 1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve 5000 güne kadar adli para cezası verilir. Şüpheli işlem bildirimine ilişkin usul ve esaslar Tedbirler Yönetmeliğinin 27, 28 ve 29 uncu maddelerinde belirtilmiştir. Buna göre, şüpheli işlemler tutar gözetilmeksizin yükümlülerce MASAK Başkanlığına bildirilir. Şüpheli işlem bildirimini gerçek kişi yükümlünün bizzat kendisi, tüzel kişi yükümlünün kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği bulunmayan yükümlülerin ise yöneticileri veya yetkili kıldıkları görevlileri tarafından yerine getirilir. Şüphe veya şüpheliyi gerektiren bir sebebin olup olmadığı, gerektiğinde birden çok işlem bir arada ele alınarak değerlendirilir. Yükümlüler şüpheli bir işlemle karşılaştıklarında, gerekirse ilave araştırmalar da yaparak edindikleri bilgi ve bulguları Şüpheli İşlem Bildirim Formu doldurmak suretiyle Başkanlığa bildirirler. Şüpheli işlemler, işleme ilişkin şüphenin oluştuğu tarihten itibaren en geç 10 iş günü içinde bildirilir. Bildirimde bulunulan işlemle ilgili daha sonra edinilen bilgi ve bulgular da yine form doldurmak suretiyle Başkanlığa gönderilir. Yükümlüler şüpheli işlem bildirimine dair, yükümlülük denetimi ile görevli denetim elemanları ile mahkemeler dışında, işleme taraf olanlar dahil olmak üzere hiç kimseye bilgi veremezler. Bu sorumluluk, şüpheli işlem bildirimine herhangi bir şekilde vakıf olan diğer personeli de kapsar. Yükümlüler yurt dışındaki bağlı birimlerine, müşterisi hakkında şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğuna dair bilgi veremez. Şüpheli işlem bildiriminde bulunanlar ve çalışanları hiçbir şekilde hukuki ve cezai sorumluluğa tabi tutulamazlar.

Soru 3- Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında;

a) Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Konularını açıklayınız (10 Puan)

Cevap

a) Yeminli Mali Müşavirlerin çalışma konuları, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 19 uncu maddesinde belirtildiği üzere aşağıdaki gibidir.

- Gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin muhasebe sistemlerini kurmak, geliştirmek, işletmecilik, muhasebe, finans, mali mevzuat ve bunların uygulamaları ile ilgili işlerini düzenlemek veya bu konularda müşavirliklerini yapmak,

- Yukarıda yazılı konularda belgelere dayanılarak inceleme, tahlil, denetim yapmak, mali tablo ve beyannamelerle ilgili konularda yazılı görüş vermek, rapor ve benzerlerini düzenlemek, tahkim, bilirkişilik, değerlendirme, derecelendirme ve benzeri işleri yapmak,

- Mali tabloların ve beyannamelerin mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunu ve hesapların denetim standartlarına uygunluğunu ve hesapların denetim standartlarına göre incelendiğini tasdik etmek,

- İlgili mevzuatın öngördüğü işler ile resmi makamlarca belirlenecek işleri yapmak.

b) Meslek mensuplarının “İş Kabulü” konusunu açıklayınız (10 Puan)

Cevap

b) Meslek mensuplarının “İş Kabulü” konusu, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 23 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre meslek mensubu, gerek duyması halinde, kendisine gelen müşterinin kim olduğunu önceki meslek mensubundan sorup öğrenerek, gerekli görüşmeleri yaptıktan sonra işi kabul eder. Meslek mensupları getirilen iş teklifini gerekçe göstermeden reddedebilirler, red kararı iş sahibine gecikmeden bildirilir. İki meslek mensubu tarafından reddedilen iş sahibi ilgili odaya müracaat eder. Oda kendisine meslek mensubu belirler. Mesleki bürolarda bağımlı çalışmakta iken bu görevlerinden ayrılan meslek mensupları işten çıkış tarihinden itibaren, stajını tamamlayarak mesleği yapmaya hak kazanan meslek mensupları ise meslek ruhsatlarını aldıkları tarihten itibaren 2 yıl geçmedikçe, ayrıldıkları yahut yanında staj yaptıkları meslek mensuplarının rızası olmadan onların müşterilerine hizmet veremezler. İş kabulü ve reddi ile ilgili uygulama esasları, Birlik tarafından bir mecburi meslek kararı ile belirlenir.

c) Meslek mensuplarının “Bildirim Mecburiyeti” konusunu açıklayınız **(5 Puan)**

Cevap

c) Meslek mensuplarının “Bildirim Mecburiyeti” konusu, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 20 nci maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre meslek mensupları, hizmet verdikleri müşterilerle düzenleyecekleri sözleşmelerin bilgilerini, Birliğin (TÜRMOB) belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde bağlı oldukları odalara iletmek zorundadırlar. Serbest muhasebeci mali müşavirler, 3568 sayılı Kanun’un 2 nci maddesinin A fıkrasının a ve b bentlerinde belirtilen kayıt tutma ve müşavirlik yapma işlerini bürolarında yapabilecekleri gibi teşebbüs ve işletme sahiplerinin işyerlerinde de yapabilirler. Serbest muhasebeci mali müşavirler tuttukları defterleri ve bunlarla ilgili belgeleri itinalı şekilde muhafaza altına almak zorundadırlar.

Soru 4- Aşağıdaki konuları ilgili oldukları mevzuat kapsamında açıklayınız

a) Tasdik Talebi (Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik) **(10 Puan)**

Cevap

a) “Tasdik Talebi” konusu, Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme uyarınca, tasdik kapsamına giren mali tablolar ve beyannameler ile diğer belgelerin yeminli mali müşavirlerce denetlenmesi ve tasdiki ilgilinin talebi üzerine yapılır. Bankalar ve sigorta şirketleri, dış ticaret sermaye şirketleri, Sermaye Piyasası Kanunu’na göre menkul kıymetlerini halka arz etmiş olan veya arz etmiş sayılan şirketler, aracı kurumlar, yatırım ortaklıkları ve fonları, Bakanlığının gerek gördüğü diğer şirketler ve kuruluşlar hesap dönemlerine ilişkin mali tablolarını ve beyannamelerini bu Yönetmelik çerçevesinde tasdik ettirirler. Mali tablolarının tasdiki zorunlu tutulan gerçek veya tüzel kişilerin yeminli mali müşaviri herhangi bir nedenle seçmemesi halinde bu seçim Birlik (TÜRMOB) tarafından ilgili Odaya yaptırılır ve ilgililere bildirilir. Yeminli mali müşavir seçmek zorunda bulunan gerçek ve tüzel kişiler, tasdiki zorunlu tutulan mali tabloların ilgili

bulunduğu hesap döneminin başına kadar seçtikleri yeminli mali müşavirleri Birliğe (Geçici Kurul'a) bildirmedikleri takdirde, yeminli mali müşavir seçmemiş sayılırlar.

b) Sürekli mesleki eğitim programlarına katılım, katılmama halinde yaptırım, eğitim süreleri (TÜRMOB Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitimi Yönetmeliği) (10 Puan)

Cevap

b) Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitimi Yönetmeliğinin 9 uncu maddesine göre, yönetmelik kapsamındaki meslek mensuplarının, meslek ruhsatlarını edindikleri yılı takip eden yılın ilk gününden başlayarak, meslekle ilişkilerinin kesildiği güne kadar sürekli mesleki geliştirme eğitim programlarına düzenli olarak katılımı zorunludur. Yönetmeliğin 10 uncu maddesine göre, eğitimlere katılım zorunluluğu yerine getirilinceye kadar, çalışanlar listesine kayıtlı meslek mensuplarının büro tescil belgeleri vize edilmez, çalışanlar listesi kayıt ve faaliyet belgesi alma talepleri yerine getirilmez. Sürekli mesleki geliştirme eğitim programını tamamlamayan meslek mensupları stajyer mentorluğu yapamazlar. Yönetmeliğin 11 inci maddesine göre, eğitim kapsamındaki meslek mensubunun yılda en az 30 kredilik ve her üç yılda en az 120 kredilik sürekli mesleki geliştirme eğitimi alması gereklidir. Bu eğitimlerin yıllık en az 15 kredi ve her üç yılda en az 60 kredilik kısmının doğrulanabilir olması gerekir. Üç yıllık dönemde "Mesleki Çalışma Standartları ve Etik İlkeler" konusundan en az 3 kredi, "Denetim; Denetim ve Güvence Standartları" konusundan ise en az 2 kredi karşılığı eğitimin tamamlanması gerekir. Eğitim yükümlülüğünde doğrulanabilir eğitim kredileri dışında kalan üç yıllık periyotta en çok 60 kredilik kısım, 13 üncü maddede belirtilen diğer faaliyetler ile ikmal edilir. 120 kredinin sağlanıp sağlanmadığına ilişkin değerlendirme her yıl, eğitime tabi olunan önceki iki yıl da dahil edilerek yapılır. Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezasının uygulandığı dönemde de sürekli eğitim yükümlülüğu devam eder.

c) Etik Kurulunun Teşekkülü, Toplantısı (SMMM ve YMM'lerin Mesleki Faaliyetlerinde Uyacakları Etik İlkeler Hakkında Yönetmelik) (5 Puan)

Cevap

c) Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin Mesleki Faaliyetlerinde Uyacakları Etik İlkeler Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre, Etik Kurulu meslek mensupları arasından TÜRMOB Yönetim Kurulu tarafından atanacak biri başkan, biri başkan yardımcısı ve biri sekreter olmak üzere en az 7, en fazla 11 üyeden oluşur. Üyelerin görev süresi TÜRMOB Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlı olmak üzere 3 yıldır. Herhangi bir nedenle üyeliğin boşalması halinde aynı usulle yeni üye ataması yapılır. Yeni atanan üye kalan süreyi tamamlamak üzere göreve başlar. Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre, Etik Kurulu düzenli olarak ayda en az bir kez toplanır. Kurul başkanı veya TÜRMOB Yönetim Kurulu gerekli gördüğu takdirde Etik Kurulunu toplantıyla çağırabilir.